

Memo: Kabels en leidingen en precario en concessies

Behoort bij raadsvoorstel van 15 december 2015:

Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuur Gemeente Krimpenerwaard 2016

In tijden van bezuinigen moeten gemeenten nieuwe keuzes maken over bekostiging van gemeentelijke taken. Voor een groeiend aantal gemeenten is dit aanleiding geweest om een precariobelasting in te voeren op kabels en leidingen van nutsbedrijven. De opbrengst loopt al snel in de honderdduizenden euro's.

Naar schatting tussen de 50 en 100 gemeenten hebben op 1 januari 2016 deze heffing ingevoerd.

De heffing gaat gepaard met een lastenverzwaring voor de inwoners van de gemeente.

De netbeheerders belasten de kosten van de precarioheffing vaak rechtstreeks door aan de klanten, in de vorm van een vaste heffing per aansluiting.

Basis van de heffing

De bevoegdheid van de gemeente om precariobelasting te heffen is gebaseerd op artikel 228 van de Gemeentewet. Het heffen van precariobelasting is alleen mogelijk op (overige) kabels en leidingen, waarbij de gemeente niet verplicht is deze toe te staan. De heffing is niet mogelijk voor kabels ten dienste van een openbaar elektronisch telecommunicatienetwerk. De gemeentes moeten deze kabels gedogen ingevolge de Telecommunicatiewet.

Lastenverzwaring drinkwater

In de praktijk blijkt dat de drinkwaterbedrijven de betaalde precarioheffing uitsluitend doorberekenen aan de inwoners van de precarioheffende gemeente of het precarioheffende waterschap. Er worden dan afspraken gemaakt door de aandeelhouders van het drinkwaterbedrijf dat de heffing alleen wordt doorberekend aan de inwoners van de gemeenten waar de precario wordt geheven.

Lastenverzwaring energie

Voor de netwerkbeheerders van energie (gas, elektriciteit en warmte) ligt dit anders. Daar blijkt dat de precariobelasting, die zij moeten betalen, niet wordt verrekend per heffende gemeente, provincie of waterschap. Dit is het gevolg van de wijze van vaststelling van de tarieven van de netbeheerders door de Autoriteit Consument & Markt (ACM). Daardoor wordt de totale som aan betaalde precariobelasting verdeeld over alle huishoudens en bedrijven/instellingen, die aangesloten zijn bij deze netbeheerders.

Lastenverzwaring energie (effect)

Omdat de netbeheerders van energie hetzelfde tarief in het gehele verzorgingsgebied moeten doorberekenen, betalen inwoners van de ene gemeente mee aan de precariobelasting van een andere gemeente of andere gemeenten. Meestal is dat argument voldoende om de gemeenteraad te laten besluiten om zelf ook precario in te voeren.

Landelijke politiek

De Tweede Kamer dringt al lange tijd erop aan dat de regering maatregelen neemt om deze heffing te beëindigen. Mogelijk komt er een regeling voor nutsleidingen die vergelijkbaar is met de wettelijke gedoogplicht voor kabels van een openbaar elektronisch telecommunicatienetwerk. Het is niet bekend of en wanneer er een uitspraak komt die het heffen van deze precario verbiedt.

Zolang is het aan de gemeenteraad om de beslissing te nemen om precario te gaan heffen en daarbij een afweging te maken in welke mate de raad gebruik wil maken van deze algemene belasting.

Krimpenerwaard 2015 en concessies

De aanwezigheid van concessies tussen de voormalige gemeenten en netbeheerders staat het heffen van precario op kabels en leidingen van de netbeheerders (niet telecom) in de weg.

De concessies in Nederlek en Ouderkerk lopen tot en met 31 december 2015. Stedin maakte in oktober 2013 gebruik van de bevoegdheid om de concessies per die datum op te zeggen.

De vergoeding voor deze concessies bedraagt 63.549 euro per jaar in Nederlek (deze opbrengst is nog in de gemeentebegroting tot en met 2018) en 18.597 in Ouderkerk (idem tot en met 2016).

Deze opbrengsten (totaal 82.146 euro in 2015) vervallen per 1 januari 2016.

De concessies in Bergambacht, Schoonhoven en Vlist lopen nog door tot en met 31 december 2018. Tegenover deze concessies staat geen vergoeding.

Stedin acht de grondslag van de overeenkomsten (een door de gemeente te verlenen concessie) niet meer actueel en daarmee geen basis voor het maken van nieuwe (of verlengen van bestaande) afspraken.

Krimpenerwaard 2016

Het heffen van precario lijkt vooral een ding in Zuid-Holland, onder invloed van Rotterdam en Drechtsteden. Verschillende gemeenten in de omgeving van Krimpenerwaard zijn ook precario gaan heffen of gaan dat doen per 1 januari.

De netbeheerder van energie (Stedin) verrekent de totale som aan betaalde precariobelasting over alle huishoudens en bedrijven/instellingen, die aangesloten zijn bij deze netbeheerder. De heffing van precario raakt de energierekening van de inwoners van Krimpenerwaard, terwijl onze gemeente geen precario kon heffen of heft.

Op 1 januari 2016 ontstaat een nieuwe situatie. Onze gemeente heeft dan de mogelijkheid om precario te gaan heffen op kabels en leidingen in gemeentegrond, gelegen in het grondgebied van de voormalige gemeentes Nederlek en Ouderkerk.

Welke eenheden gaat het om?

Een huishouden in gemeente Krimpenerwaard betaalde in 2014 via de tarieven van Stedin € 16,33 aan precariobelasting, als gevolg van door andere gemeenten geheven precariobelasting (bron: Stedin). Vermoedelijk is dit in 2016 meer dan 20 euro doordat weer meer gemeenten precario zijn gaan heffen. Alle ongeveer 2 miljoen Stedin-klanten betalen deze precariokosten.

De energierekening in de Krimpenerwaard (in het hele verzorgingsgebied van Stedin) gaat iets verder omhoog indien ook Krimpenerwaard precario gaat heffen. Het bedrag van de precarioheffing door Krimpenerwaard wordt voor minder dan 5% opgebracht door de huishoudens in de Krimpenerwaard en door meer dan 95% in het overige verzorgingsgebied van Stedin.

De precariobelasting per huishouden in de Krimpenerwaard voor *drinkwater* zou vermoedelijk rond de 15 à 20 euro bedragen (deze precario wordt binnen de gemeentegrens omgeslagen).

Het *tarief* van de precariobelasting varieert zeer sterk van gemeente tot gemeente: van 1 euro per meter tot wel 2,70 euro per meter kabel of leiding. Een eerste bestuurlijke vraag hierbij is of het heffen van de belasting gestuurd wordt door het tarief of door de beoogde opbrengst?

In gemeente Krimpenerwaard spelen tenminste twee factoren een grote rol in de opbrengst: het gegeven van de nog lopende concessies en het feit dat de wegen buiten de bebouwde kom grotendeels eigendom zijn van het hoogheemraadschap.

De mogelijke *opbrengst* aan precariobelasting in de gemeente Krimpenerwaard wordt ruwweg geschat op tussen de 500.000 en 1.000.000 euro in de eindsituatie. Dat wil zeggen als het grondgebied van de gemeente in de gehele gemeente eenmaal meedoet (2019).

Openbare werken,

14 oktober 2015